

Xaverovský háj

Odbor ochrany prostředí MHMP začal v roce 2007 vydávat sadu informačních brožur pro veřejnost o lesích a lesoparcích v Praze. Od září 2010 je k dispozici komplet 20 informačních brožur, jednou z nich je brožura Xaverovský háj.

[[Historie](#) | [Základní charakteristika](#) | [Orientační mapa](#) | [Zajímavosti](#) | [Rekreace](#) | [Ochrana přírody a krajiny](#) | [Péče o les](#) | [Zastoupení dřevin](#) | [Věková skladba porostů](#) | [Fotogalerie](#)]

Použité texty byly převzaty z **brožury Xaverovský háj** vydané v roce 2010 Odborem ochrany prostředí MHMP. Autory textu a fotografií jsou Mgr. Jana Karnecká a Ing. Dan Frantík.

- [brožura ve formátu PDF ke stažení](#) (vel. souboru 690 kbyte)

Orientační mapka:

1. Bývalá hájovna, 2. Ukázky plošného zmlazení dubu a provádění clonných seí, 3. Přírodní koupaliště a rybářský revír, 4. Bývalý statek, 5. Golfové hřiště

- [mapka k vytištění](#) (PDF formát, vel. 3,5 Mbyte)

Ochrana přírody a krajiny:

Přírodní památka Xaverovský háj

Přírodní památka Xaverovský háj byla vyhlášena v roce 1982 za účelem ochrany a zachování ekosystému listnatého lesa v několika pirozených typech. Zároveň je území evropsky významnou lokalitou v rámci soustavy NATURA 2000. Nachází se zde mozaika zachovalých lesních společenstev na plochém, stídavě zamokřeném terénu. Do území patří i behovité porosty okolních rybníků. Bylinné patro je zastoupeno bikou pravou, bezkolencem rákosovitým, vrbinou obecnou, kostavou oví, ernýšem hajním, starkem vejitým nebo lipnicí hajní. Z hmyzu se zde vyskytují lesní druhy, nap. velcí stěvlíci, a to zahrnutí, hajní a svařtlý. Z motýlů je zajímavý lišaj borový. Přírodní památka je také hnízdištěm mnoha druhů ptáků, zvláště pnice ernohlavé a slavíkové, budníka většího a menšího, sýkory koadry a modinky. Pravidelně, ale nehojně zde hnízdí žluna zelená, žluva hajní, rákosník zprvný i sedmihlásek hajní. Vyskytuje se zde téměř 20 druhů savců, zejména jezeček západní, rejsek obecný, několik druhů netopýrů, kuna lesní a další drobné šelmy, myšice kovinná, zajíc polní a srnec obecný.

Péče o les:

V současné době je snahou některé nevhodné dřeviny (zejména smrk) nahradit dřevinami pvodními, včetně jedle. V Xaverovském háji probíhá od roku 2004 snaha o podporu pirozeného zmlazení dubu. Provádí se tzv. clonné sečení, kdy se cca 1/3 méně kvalitních stromů postupně odstraňuje a tím se zvyšuje množství světla dopadajícího na zem. Zlepšením světelných podmínek se urychlí výškový pírst pirozeného zmlazení dubu. Clonné sečení bylo doposud provedeno na cca 6 ha lesa, zejména severovýchodně od hájovny. Obnova lesa zde tedy probíhá bez vysazování stromků lidskýma rukama. Druhou lesnickou zajímavostí Xaverovského háje je vzrostlý bezový porost ve východní části lesa. Bezový porost zde vznikl náletem bízky do paseky v období hospodaření státních lesů v osmdesátých letech 20. století, kdy vinou nedostatečné péče bízka postupně potlačila pvodně vysázené dřeviny a plochu zcela ovládla. V současné době je snaha podpořit zbylé jedince dubu a buku, aby zde byl zachován alespoň smíšený les a nikoli bezová monokultura. V rámci lesního hospodaření se v porostech středního věku (20-60 let) provádí probírky a v mladších porostech proezávky. Xaverovský háj, jako všechny lesy v majetku hl. m. Prahy, je obhospodařován podle zásad trvale udržitelného hospodaření v lesích. Hl. m. Praha je navíc od května 2007 držitelem mezinárodního, ekologicky píšného lesnického certifikátu [FSC® \(Forest Stewardship Council®\)](#), který hospodaření v lesích směřuje k dosažení pirod blízkých lesních porostů, to vše s přihlédnutím k výraznému mimoproduktivnímu poslání pražských lesů.

Zastoupení dřevin:

Snahou správce lesa je, aby se zastoupení devin co nejvíce blížilo pvodnímu pirozenému složení porost v daném území. Souasně procentuální zastoupení devin znázoruje graf .1. Ideální (pirozené) zastoupení devin zobrazuje graf .2. Pirozené zastoupení devin vychází z vlastností daného stanovišt, které jsou charakterizovány zejména klimatickými pomry a pdními vlastnostmi daného území. Rozložení jednotlivých stanovišt zobrazuje graf .3.

Graf č.3 Rozložení jednotlivých stanovišt

Živná stanoviště nižších poloh - stanoviště na úrodných půdách, svahy až plošiny
Kyselá stanoviště nižších poloh - normální kyselá či chudá písčité stanoviště, převážně plošiny
Podmáčená stanoviště nižších poloh - nivy potoků a řek, prameniště

Na území Xaverovského háje pevládají živná stanovišt nižších poloh. Tyto podmínky vyhovují zejména dubu, habru obecnému a buku lesnímu.

Věková skladba porostů:

Vková skladba porost je jednou z hlavních charakteristik stavu lesa a vypovídá také mnohé o jeho historii. Graf .4 jasn ukazuje na pomrn vyrovnanou vkovou strukturu lesa i vyšší zastoupení porost starších 100 let.

Graf č.4 Věková skladba dřevin